

มติชนรายวัน

พ.ศ. 26 ส.ค. 53

มอนเตนิโกร สวรรค์แห่งการแจกสัญชาติ

วรากรณ์ สามโกเศศ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ประเทศมอนเตนิโกร (Montenegro) ที่อดีตนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตรได้
สัญชาติมานั้น เป็นที่รู้จักกันพอควรในบ้านเรา และเป็นที่รู้จักกันดีในโลกยิ่งขึ้นหลังจาก
หนังสือพิมพ์ International Herald Tribune ได้ตีพิมพ์เรื่องของประเทศนี้เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม ที่
ผ่านมา

ความเป็นมาของประเทศนี้พอสรุปได้ว่าเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงของดุลอำนาจ
ในยุโรปตะวันออกที่มีสหภาพโซเวียตเป็นพี่ใหญ่ในปี 1989 อันเป็นปีแห่งการเปลี่ยนแปลง
มากมายหลายอย่างนับตั้งแต่การพังทลายของกำแพงเบอร์ลิน การดิ้นรนเป็นอิสระของนานา
ประเทศ เช่น การเติบโตของ Solidarity ในโปแลนด์/ Velvet Revolution ในประเทศเช็กโกสโล
วาเกีย ฯลฯ

มอนเตนิโกรเป็นดินแดนเก่าแก่แห่งหนึ่ง มีรัฐธรรมนูญเป็นของตนเองใน ค.ศ.
1855 ในปี 1904 ประเทศนี้ก็หาญกล้าประกาศสงครามกับญี่ปุ่นที่ทำสงครามกับรัสเซีย

มอนเตนิโกรเป็นอาณานิคมอย่างแท้จริงใน ค.ศ. 1910 และใน ค.ศ. 1918
ถูกบังคับโดยมหาอำนาจเมื่อถูกบุกยึดครองโดย Austria-Hungary ให้ไปรวมกับ Serbia และ
ในที่สุดก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของ Kingdom of Yugoslavia ในปี ค.ศ. 1929

อาณาจักร Yugoslavia ก่อนปี 1992 ซึ่งมีชื่อว่า The Socialist Federal
Republic of Yugoslavia (SFRY) ประกอบด้วย 6 สาธารณรัฐย่อย (Slovenia, Croatia,
Bosnia and Herzegovina, Macedonia, Montenegro และ Serbia และ 2 เขตปกครอง
พิเศษ Kosovo และ Vojvodina โดยแบ่งพื้นที่การปกครองหยาบ ๆ ตามชาติพันธุ์

เมื่อปัญหาเศรษฐกิจภายใน SFRY ซึ่งคุกรุ่นมานานถูกกระหน่ำโดยคลื่นการ
ดิ้นรนแยกออกเป็นเอกราชของหลายประเทศตามชาติพันธุ์ในยุโรปตะวันออกหลังการเปลี่ยนแปลง
ในปี 1989 ก็เกิดสงครามขึ้นระหว่างชาติพันธุ์เหล่านี้ หลายคู่ขัดกันนำระหว่าง
ปี 1991-1995 ในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในบริเวณที่ไม่มีความแน่ชัดในการเป็นเจ้าของ เช่น
ใน Bosnia/ Croatia/ Serbia ฯลฯ

สงครามชาติพันธุ์คร่าว ๆ ก็คือระหว่างชาว Serbia กับชาว Croatia (โดยมีชาว Bosnia เป็นพวก และระหว่างชาว Bosnia กับชาว Croatia ใน Bosnia อีกต่างหาก (กลุ่มย่อยของชาว Bosnia ใน Bosnia ก็ฆ่าฟันกันอีก)

ชาวมอนเตนิโกรโดยทั่วไปอยู่ข้างพวก Serbia และพวก Slovenia อยู่ข้างพวก Croatia และ Bosnia

สงครามฆ่ากันใน Yugoslavia ครั้งนั้นถือว่าดุเดือดและโหดร้ายที่สุดนับแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 เพราะเล่นกันแบบล้างเผ่าพันธุ์ เมื่อ UN เข้าแทรกแซงก็จบลงได้ในที่สุด โดยแตกแยกออกเป็นประเทศต่าง ๆ และมอนเตนิโกรก็เป็นหนึ่งในนั้น

ปัจจุบันมอนเตนิโกรมีประชากรประมาณ 670,000 คน มีพื้นที่ประมาณ 13,812 ตารางกิโลเมตร (1.8 เท่าของกรุงเทพฯ และปริมณฑล) ตั้งอยู่ในทิศตะวันออกเฉียงใต้ของยุโรป โดยติดทะเล Adriatic มี Podgorica เมืองใหญ่ที่สุดเป็นเมืองหลวง ปกครองในระบบประชาธิปไตย โดยเลือกตั้งประธานาธิบดีทุก 5 ปี สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงคะแนนเลือกนายกรัฐมนตรีซึ่งเสนอชื่อโดยประธานาธิบดี

มอนเตนิโกรเป็นประเทศที่มีภูเขาสูงติดทะเล จึงมีความงดงามที่สุดแห่งหนึ่งจนทำให้นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันคือนาย Milo Djukanovic ผันให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศเศรษฐกิจและอาหรับ เขาต้องการพัฒนาให้ Tivat เป็นเมืองท่าจอดเรือยอร์ชของเหล่าเศรษฐี เช่นเดียวกับ Porto Montenegro ล่าสุดเขาได้ประกาศว่าใครก็ตามที่ลงทุนระหว่าง 500,000-645,000 ยูโร หรือ 20-25.8 ล้านบาท ก็จะได้สัญชาติของมอนเตนิโกร ซึ่งคุณทักษิณได้ไปก่อนหน้านี้แล้ว

ถึงแม้การเปิดให้คนทั่วไปมาลงทุนและใจถึงให้สัญชาติแบบนี้จะถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการ “ขายประเทศ” โดย MANS หรือกลุ่มเผด็จการลับ (ซึ่งเป็นเครือข่ายกับ Transparency International กลุ่มเผด็จการลับระดับโลก) เพราะเป็นการเปิดช่องให้ผู้คนหลากหลายประเภทมาเป็นพลเมือง แต่เขาก็ไม่สะทกสะท้านเพราะมีฐานการเมืองในประเทศหนุนอย่างมั่นคง

Djukanovic เป็นนักการเมืองหน้าเก่าที่เป็นคนสำคัญของประเทศมานานพอควร ถึงแม้ว่าจะมีอายุในปัจจุบันเพียง 48 ปีก็ตาม เขาเป็นประธานาธิบดีมา 7 ปี เป็นนายกรัฐมนตรีมา 8 ปี ล่าสุดพรรคเขาได้รับเลือกตั้งในต้นปี 2009 ด้วยจำนวนที่นั่งเกินกว่าครึ่งจนได้อยู่ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งทั้งหมดรวมกันแล้วเขามีอำนาจอยู่รวม 6 สมัยด้วยกัน

Djukanovic เป็นคนอื้อฉาวพอควร เมื่อก่อนเป็นสมัครพรรคพวกใกล้ชิดกับ นาย Slobodan Milosevic ผู้ร้ายฆาตกรของโลกชาว Serbia แต่ต่อมาในปี 1996 ก็โดดหนีและทิ้งระยะห่างของมอนเตนิโกรจาก Serbia

เขาถูกกล่าวหาว่าในทศวรรษ 1990 เป็นหัวเรือใหญ่ในการค้ามนุษย์เถื่อนระหว่างสงครามและมีเกี่ยวในธุรกิจหลายประการในชื่อของคนอื่น ถึงแม้จะมีเงินเดือนเพียง 1,256 ยูโร

ต่อเดือน (50,000 บาท) แต่เขาก็มีเงินลงทุนในบริษัทหลายแห่ง (คำชี้แจงก็คือในช่วงปี 2006 ที่ไม่ได้มีตำแหน่งใด เขาทำธุรกิจจอสั่งหาริมทรัพย์จนรวยจึงมีเงินลงทุนได้)

Djukanovic ผู้มีความสูงถึง 1.9 เมตร ถูกกล่าวหาว่าช่วยเหลือนาย Stanko Subotic ชาว Serb ผู้เกี่ยวพันกับการลักลอบนำบุหรี่หนีภาษีให้มาทำธุรกิจในประเทศอย่างเปิดเผย นอกจากนี้รัฐบาลช่วยเหลือทางการเงินแก่ธนาคาร First Bank ของประเทศ ซึ่งน้องชายของเขาถือหุ้นร้อยละ 46 และตัวเขาถือหุ้นร้อยละ 2.8 โดยเป็นธนาคารเดียวเท่านั้นที่ได้รับเงินช่วยเหลือฉุกเฉิน 44 ล้านยูโร (1,760 ล้านบาท) จากรัฐบาล

การกระทำของนาย Djukanovic ในเรื่องการต้อนรับคนมีเงินให้ไปลงทุนอย่างไม่สนใจประวัติ ตลอดจนความอื้อฉาวในเรื่องคอร์รัปชันทำให้สันคลอนสถานะภาพของมอนเตนิโกรในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกของ EU นอกจากนี้การลดภาษี VAT (ภาษีมูลค่าเพิ่ม) จากร้อยละ 17 เป็น 7 เป็นการพิเศษให้แก่การลงทุนในโครงการสร้าง Tivat ก็ทำให้ EU ไม่พอใจเนื่องจากถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ก่อให้เกิดการแข่งขัน

มีนักลงทุนคนสำคัญเช่นเจ้าของบริษัทเหมืองทองใหญ่ที่สุดในโลกชาวคานาดา และนักลงทุนใหญ่อื่น ๆ สนใจลงทุนในโครงการท่าเรือและการท่องเที่ยวต่าง ๆ แต่ปัจจุบันก็ยังไม่ได้รับผลตอบแทนสูงดังที่ตั้งใจกันไว้จนถอนสมอกันไปหลายราย

ปัจจุบันมอนเตนิโกรมีปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำเช่นประเทศยุโรปทั้งหลาย ผลผลิตต่อหัวมีน้อยและเหล็กสร้างรายได้จากการส่งออกอย่างสำคัญ แต่ที่สำคัญก็คือภาคการท่องเที่ยว ในปี 2008 มีนักท่องเที่ยวประมาณ 1 ล้านคน จนรายได้จากการท่องเที่ยวควบคู่กับเงินลงทุนจากต่างประเทศเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจ

ความจำเป็นในการอยู่รอดและการพยายามรักษาความกินดีอยู่ดีของประชาชนให้อยู่ในระดับเดียวกับคนยุโรปอื่น ๆ (รายได้ต่อหัวเป็นเพียงร้อยละ 47 ของรายได้ต่อหัวเฉลี่ยของ EU) และแข่งขันได้กับประเทศที่เคยเป็นสมาชิกของยูโกสลาเวียมาด้วยกัน ทำให้ประเทศเล็กอย่างมอนเตนิโกรต้องใช้กลยุทธ์ในการระดมทุนที่เสี่ยงต่อชื่อเสียงของประเทศและตัวนายกรัฐมนตรีเอง

ถึงแม้ Milo Djukanovic ในวัย 48 ปี จะเก๋เกมส์การเมืองเพียงใด เช่นเดียวกับผู้นำประเทศในวัย 40 ปีคนอื่น ๆ เช่น ประธานาธิบดี Obama และ Julia Galliard นายกรัฐมนตรีออสเตรเลียวัยเดียวกัน คือ 49 ปี นาย David Cameron นายกรัฐมนตรีอังกฤษวัย 44 ปี แต่ทั้งหมดก็ไม่เคยผ่านประสบการณ์ที่น่าตื่นเต้นเท่านายกรัฐมนตรีวัย 46 ปีของไทย ผู้ซึ่งถูกรุมไล่ทุบรถ ฝ่าฟันความเป็นความตาย เลือดเทหน้าบ้าน ต้องตัดสินใจยามวิกฤตหน้าสีวหน้าชวามหลายครั้งหลายหน ถูกปองร้าย และที่สำคัญ.....ถูกเอาอึป่าบ้านถึง สองครั้ง

มีประเทศไหนบ้างครับที่นายกรัฐมนตรีต้องเผชิญกับอะไรขนาดนี้
